

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2020-07-22 Nr. 4D-2020/2-530

Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2020-04-23 gavo X (toliau citatose ir tekste vadinama – Pareiškėja) skundą dėl Ukmergės rajono savivaldybės (toliau citatose ir tekste vadinama – Savivaldybė) administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjos 2020-04-13 prašymą „dėl teisės į soc. būsto nuomos kainą“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta) (toliau citatose ir tekste vadinama – Prašymas-1).

2. Pareiškėja skunde ir jo papildymo raštuose Seimo kontrolieriui nurodo:

2.1. į Prašymą-1 „jokio išsamaus atsakymo su paaiškinimais nesu gavusi“;

2.2. „[...] mano dukra nėra išvykusi į jokių užsienį, 2016, 2017 m. ji mokėsi dieniniam, lankomumas buvo griežtai tikrinamas. Jokio išvykimo ji nėra deklaravusi. Dirbo-dirba Lietuvoje.“

3. Skunde ir jo papildymo raštuose Seimo kontrolierės prašoma:

3.1. „išreikalauti atsakymą ir prašomą informaciją“, „atlikti minėtus skaičiavimus“;

3.2. imtis priemonių nustatyti, ar:

3.2.1. Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2019-12-19 sprendimas Nr. 7-212 „Dėl Ukmergės rajono savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos mokesčių dydžių apskaičiavimo, surinkimo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Tarybos sprendimas-2, Aprašas-2), t. y., ar „(nuomos kaina neprieštarauja) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimui „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-25 nutarimo Nr. 472 „Dėl Valstybės ir savivaldybių gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo 2014-12-23 Nr. 1487 (aktuali redakcija); suteiktos lengvatos neprieštarauja LR paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 21 straipsnio 2 dalyje numatyta nuostatai [...]“;

3.2.2. Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2018-10-25 sprendimas Nr. 7-238 dėl Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2015-01-29 sprendimo Nr. 7-13 „Dėl piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams teikimo Ukmergės rajono savivaldybėje tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo [toliau citatose ir tekste vadinama – Tarybos sprendimas-1, Aprašas-1] [...] 59 punktą neprieštarauja LR viešojo administravimo įstatymo 1 str. ir 14 str. nuostatai bei LR Konstitucijai?“

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Iš Pareiškėjos Seimo kontrolierei pateiktų dokumentų nustatyta:

4.1. Prašyme-1 nurodyta:

„Susipažinus su 2017 m. metine pajamų ir turto deklaracija ir metine gyventojų turto deklaracija (GPM 308 (6620,60 eur) ir FR0001 (232 Eur)) ir Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymu [toliau citatose ir tekste vadinama – Įstatymas] (suvestinė redakcija nuo 2017-01-25 iki 2019-08-31) 11 str. 2 d. bei 20 str. 5 d. 2 p., prašau pateikti apskaičiavimus remiantis kuriais buvo nuspręsta, kad aš praradau teisę į soc. būsto nuomą adresu <...> [toliau vadinama – Būstas] ir nurodyti (išvardinti) remiantis kuriomis rekomendacijomis buvo atliekamas minėtas skaičiavimas bei atsakyti ar vertinant pajamas ir turtą apskaičiuojama mėnesiais ar vertinami pilni metai (nurodant teisinį pagrindą)?“

4.2. Savivaldybės administracijos direktoriaus 2020-04-22 atsakyme į Prašymą-1 (registracijos Nr. (3.9)18-1714; toliau citatose ir tekste vadinama – Atsakymas-2) pažymėta:

„Atsakydami į Prašymą-1 informuojame, kad į Prašyme-1 pateiktą klausimą Jums atsakėme 2018-05-22 (raštas Nr. (3.9)18-2665)“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Atsakymas-1).

„Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo [toliau citatose ir tekste vadinama – VAĮ] 5 straipsnio 4 punktą nustato, kad prašymas [...] viešojo administravimo subjekto vadovo [...] sprendimu gali būti nenagrinėjamas jeigu paaiškėja, kad tuo pačiu klausimu atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą informuojame, kad pakartotinai atsakymo neteiksime. Nesutinkant su šiuo sprendimu, per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos galite skųsti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka [...].“

4.3. Atsakyme-1 pažymėta: „[...] Savivaldybės gyvenamųjų patalpų nuomos komisija [toliau citatose ir tekste vadinama – Komisija] vykdo jai pavestas funkcijas, nurodytas Ukmergės rajono savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos sąlygų ir tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 71 punkte. Atkreipiame dėmesį, kad Savivaldybės socialinio būsto nuomos sąlygas ir tvarką nustato Įstatymas. Įstatymo 20 straipsnio 5 dalis nustato, kad socialinio būsto nuomos sutartis nutraukiama, kai deklaruoto turto vertė ar pajamos, kurios, vadovaujantis Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo [toliau citatose ir tekste vadinama – PPI] 17 straipsniu, įskaitomos į asmens ar šeimos gaunamas pajamas, daugiau kaip 25 procentais viršija nustatytus metinius pajamų ar turto dydžius. Taip pat Įstatymo 2 straipsnio 13 dalis pateikia „šeimos“ sąvoką [...]. Primename, kad Savivaldybei nuosavybės teise priklausantis Būstas Jūsų šeimai (Jums ir nepilnametei dukrai) buvo išnuomotas 2008-01-30 ir nuomojamas socialinio būsto nuomos sąlygomis. Kadangi Jūsų pilnametė dukra 2017-06-16 baigė studijas, šiuo metu ji nebėra Jūsų šeimos narys. Iš pateiktos Metinės gyventojų (šeimos) turto deklaracijų nustatyta, kad deklaruotos pajamos per 2017 m. viršija Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatyme numatytus dydžius 88,7 proc. (asmens be šeimos pajamos gali būti iki 3904 Eur, yra <...>), todėl Jūs prarandate teisę į socialinio būsto nuomą.

Atsižvelgiant į aukščiau nurodytas aplinkybes ir vertindami tai, kad 2017 m. pajamos galėjo būti vienkartinio pobūdžio, 2018-05-16 įvykusiame Komisijos posėdyje dar kartą nutarta, kad galimybės Jums toliau nuomoti savivaldybei nuosavybės teise priklausantį būstą klausimas bus svarstomas gavus pažymą, patvirtinančią, kokio dydžio išėtinė kompensacija Jums buvo išmokėta. Vadovaujantis Aprašo 72 punktu pakartotinai prašome Savivaldybei pažymą pateikti iki 2018-05-31.“

4.4. Pareiškėjos šio skundo tyrimo metu pateiktame 2020-04-30 prašyme Savivaldybei ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai (toliau citatose ir tekste vadinama – Ministerija) (toliau citatose ir tekste vadinama – Prašymas-2) nurodyta: „Prašau informuoti, kur yra išvykusi mano dukra, Y Kada ji išvyko ir kur? (Ministerija apie tai žino, Savivaldybė žino). Nors VMI [Valstybinė mokesčių inspekcija] deklaraciją pateikti – išvykimo.“

5. Seimo kontrolierė dėl ankstesnio Pareiškėjos skundo prieš Savivaldybę nepateikiant Pareiškėjai prašomos informacijos (registracijos Nr. 4D-2020/2-294) 2020-03-16 raštu Nr. 4D-2020/2-294/3D-699 Pareiškėją informavo:

„Iš Seimo kontrolierių įstaigoje turimos informacijos ir šio skundo matyti, kad Pareiškėja dažnai kreipiasi į Savivaldybę. Savivaldybė gauna daug kreipimųsi ir atsakyti Pareiškėjai laiku ir į visus pateiktus klausimus bei prašymus, kurio nors nepraleidžiant, gali būti sudėtinga. Pareiškėjai tikslinga kreiptis į Savivaldybę detaliam nurodant, kada konkrečiai ir koku būtent klausimu kreipėsi ir kodėl mano, kad Savivaldybė atsakė netinkamai.

Savivaldybė, atsakydama į patikslintą Pareiškėjos kreipimąsi, turėtų pateikti prašomą informaciją arba motyvuotai paaiškinti, kodėl prašoma informacija neteikiama [...]. Atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėja, kaip nurodyta skunde: 1) siekia gauti informaciją apie aplinkybes vykusias 2018 metais, o vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 15 straipsniu, skundams Seimo kontrolieriui paduoti nustatytas vienerių metų terminas nuo skundžiamų veiksmų padarymo ar skundžiamo sprendimo priėmimo – skundai, paduoti praėjus šiam terminui, yra netiriami; 2) *kelia klausimus, susijusius su Savivaldybės jai nuomotu socialiniu būstu, kurio nuomos santykiai (civiliniai santykiai) yra pasibaigę ir nepriskirtini viešojo administravimo sričiai* (Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 1 dalis); 3) *ginčas dėl Pareiškėjos iškeldinimo iš Savivaldybės socialinio būsto yra sprendžiamas teisme* (Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 4 punktas); [...] 5) nenurodo naujų aplinkybių, atsižvelgiant į skundo kalbos etiką, skundas Savivaldybei nepersiuočiama. Įvertinus tai, kas išdėstyta bei vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 3 dalimi, **Seimo kontrolierės sprendimu susirašinėjimas su Pareiškėja nutraukiamas.**“

6. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į pirmiau nurodytas aplinkybes, kreipėsi į:

6.1. Savivaldybę, prašydama pateikti motyvuotus paaiškinimus dėl: Atsakyme-2 nurodyto atsisakymo nagrinėti Prašymą-1 teisinio pagrindo (pastebėtina, kad VAĮ 5 straipsnio 4 punkte nėra nustatyti prašymų nenagrinėjimo pagrindai), pateikti Pareiškėjai patikslintą atsakymą; Pareiškėjos nuomonės, kad jai nebuvo pateiktas išsamus Savivaldybės atsakymas į Prašymą-1; pažymos 2.2 punkte nurodytų aplinkybių, kartu išsamiai nurodant, kokias konkrečias aplinkybes Pareiškėjos dukros išvykimo iš Lietuvos klausimais ir kaip galimai nustatė Savivaldybė; informuoti: ar Pareiškėja kreipėsi į Savivaldybę dėl Tarybos sprendimo-1 ir Tarybos sprendimo-2 pakeitimo, apie civilinės bylos dėl Pareiškėjos iškeldinimo iš Būsto nagrinėjimo eigą; pateikti Savivaldybės atsakymo į Prašymą-2 kopiją ir kt.;

6.2. Ministeriją – prašydama pateikti Ministerijos atsakymo į Prašymą-2 kopiją (jeigu atsakymas Pareiškėjai nepateiktas – nurodyti priežastis); informuoti, ar Pareiškėja kreipėsi į Ministeriją skunde Seimo kontrolieriui nurodytais klausimais;

6.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovą Vilniaus apskrityje (toliau citatose ir tekste vadinama – LRV atstovas) – informuoti, ar Pareiškėja kreipėsi į instituciją pažymos 3.2.1 ir 3.2.2 papunkčiuose nurodytais klausimais, jeigu taip – pateikti susirašinėjimo dokumentų kopijas ir kt.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

7. Iš Savivaldybės 2020-06-19 raštu Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos, paaiškinimų bei dokumentų nustatyta:

7.1. „Atsakyme-2 įsivėlė rašymo klaida. Rašte neteisingai nurodytas VAĮ straipsnis. Turėjo būti – VAĮ 14 str. 5 dalies 4 punktas“.

Savivaldybė patikslino Atsakymą-2 ir pateikė Pareiškėjai Savivaldybės 2020-06-18 raštą Nr. (3.9)18-2719 (toliau vadinama – Atsakymas-3), kuriame nurodyta:

„Informuojame, kad, atsakant į Prašymą-1, Atsakyme-2 įsivėlė rašymo klaida. Rašte neteisingai nurodytas VAĮ straipsnis. Patiksliname, kad VAĮ 14 str. 5 dalies 4 punktas nustato, kad prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo sprendimu gali būti nenagrinėjamas, jeigu paaiškėja, kad tuo pačiu klausimu atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi, arba kitas kompetentingas viešojo administravimo subjektas ir asmuo nepateikia naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą.

Taip pat primename, kad, gavusi aukščiau minimą atsakymą, Savivaldybei pateikėte dar du prašymus: 2020-04-24 „Dėl informacijos ir duomenų suteikimo (dėl soc. būsto nuomos kainos nustatymo [„prašau pateikti matematinį skaičiavimą mano pajamų už 2017 metus, kurio pagrindu aš praradau teisę soc. būstą nuomotis lengvatinėmis sąlygomis su paaiškinimais, ir kuriuo pagrindu buvo surašytas Atsakymas-1“]“; 2020-05-04 „Dėl informacijos suteikimo“ („Prašau pateikti programos SPIS duomenis (turimų įrašų išsklotinę su datomis) apie mano šeimą ir Būstą, visą turimą informaciją nuo 2008 m. (PARAMA – nedomina).“

Taip pat Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija Savivaldybei 2020-05-06 persiuntė nagrinėti Jūsų kreipimąsi ir raštą, siųstą Ministerijai „Prašymas dėl soc. būsto nuomos kainos nustatymo“ („dukra niekur neišvykusi“, Savivaldybė atsisako pateikti matematinį skaičiavimą ir kt.). „Atsakymą į šiuos prašymus Jums pateikėme 2020-05-20 (raštas Nr. (3.9) 18-2205 „Dėl informacijos ir duomenų pateikimo“;

7.2. Savivaldybės 2020-05-20 atsakyme Nr. (3.9) 18-2205 „Dėl informacijos ir duomenų pateikimo“ (toliau vadinama – Atsakymas-4) nurodyta:

„Atsakydami į Jūsų pateiktus prašymus ir susipažinę su pridedamais dokumentais nustatėme, kad į Jūsų prašymuose keliamus klausimus dėl teisės į socialinio būsto nuomą buvome atsakę: Atsakymu-1; 2018-06-08 raštu Nr. (3.9)18-3013 „Dėl socialinio būsto nuomos“; 2018-08-07 raštu Nr. (3.9)18-3761 „Dėl socialinio būsto nuomos“; 2018-09-14 raštu Nr. (3.9)18-4186 „Dėl socialinio būsto nuomos“; 2019-08-28 raštu Nr. (17.3.6)18-3362 „Dėl gyvenamųjų patalpų nuomos“; 2019-10-04 raštu Nr. (17.3.6)18-4063 „Dėl gyvenamųjų patalpų nuomos“; 2019-11-05 raštu Nr. (3.9)18-4545 „Dėl 2019-10-07 prašymo“. Taip pat primename, kad Jūs 2018-05-28 Savivaldybei buvote pateikusi prašymą „[...] leisti išsinuomoti dabar nuomojamą Būstą Savivaldybės būsto nuomos sąlygomis, kadangi padidėjo darbo užmokestis 2017 m.“ ir dalyvavote 2018-07-02 vykusiam Komisijos posėdyje, kurio metu taip pat buvote supažindinta su socialinio būsto nuomos tvarka, nuomos mokesčio apskaičiavimo, surinkimo ir atleidimo tvarka.

Siunčiame Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos (SPIS) išrašus apie paramą būstui išsinuomoti (5 lapus) ir pakartotinai primename, kad Savivaldybės socialinio būsto nuomos sąlygas ir tvarką nustato Įstatymas: [...].

Susipažinę su papildomais dokumentais, pateiktais kartu su Ministerijai adresuotu laišku, matome, kad Jūs Ministerijai ir Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijai pateikėte ne tas deklaracijas, kuriomis vadovaujantis 2018 metais buvo nustatyta Jūsų (Jūsų šeimos) teisė į socialinio būsto nuomą. Nustatant teisę į socialinio būsto nuomą Pajamų deklaracija nėra vertinama, o Metinėje gyventojų (šeimos) turto deklaracijoje turi būti deklaruojamas turtas ir gautos pajamos. Primename, kad Jūs 2018 m. balandžio mėn. VMI deklaravote turtą (įskaitant gautas pajamas), kuriomis vadovaujantis ir buvo nustatyta Jūsų (Jūsų šeimos) teisė į socialinio būsto nuomą“;

7.3. „Atsakymu-1 Pareiškėjai aiškiai ir išsamiai buvo pateikta visa informacija. Taip pat Pareiškėja šiuo klausimu į Savivaldybę kreipėsi ne vieną kartą ir visa reikiama informacija buvo suteikta. Kadangi po Atsakymo-1 Pareiškėja 2018-05-28 pateikė prašymą dėl būsto nuomos sąlygų pakeitimo [...], darytina išvada, kad Pareiškėjai buvo suprantamos visos tolesnės būsto nuomos sąlygos“.

Pareiškėjos 2018-05-28 prašyme dėl būsto nuomos sąlygų pakeitimo pažymėta: „Prašau leisti išsinuomoti dabar nuomojamą Būstą Savivaldybės būsto nuomos sąlygomis, kadangi padidėjo darbo užmokestis 2017 m.“;

7.4. „Pareiškėjos dukros gyvenamoji vieta nėra deklaruota kartu su Pareiškėja. Šis argumentas, be kita ko, buvo nagrinėjamas ir Vilniaus regiono apylinkės teismo Ukmergės teismo rūmų, nagrinėjant civilinę bylą dėl Pareiškėjos iškeldinimo iš Būsto. Papildomai paaiškiname, kad Savivaldybė niekur ir niekada nėra teigusi, kad Pareiškėjos dukra yra išvykusi iš Lietuvos“;

7.5. „Aprašas-1, patvirtintas Tarybos sprendimu-1, parengtas vadovaujantis PPI nuostatomis. Aprašo 59 punktą atitinka PPI 21 str. 15 dalį.“

Dėl Aprašo-1 ir Aprašo-2 pakeitimo Pareiškėja nesikreipė į Savivaldybę;

7.6. „Dėl piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams teikimo Pareiškėja kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą“, kuris 2019-06-19 sprendimu administracinėje byloje Nr. eI-2947-815/2019 (dėl įsakymo panaikinimo, turtinės ir neturtinės žalos priteisimo, įpareigojimo atlikti veiksmus, norminių aktų dėl pašalpų skyrimo ištyrimo) nusprendė Pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą;

7.7. „pažymime, kad civilinė byla dėl Pareiškėjos iškeldinimo iš Būsto yra nagrinėjama Vilniaus regiono apylinkės teismo Ukmergės teismo rūmuose. Sprendimas šioje byloje bus skelbiamas 2020-06-22“;

7.8. „[...] laikotarpiu nuo 2020-01-01 iki 2020-06-17 Pareiškėja Savivaldybei yra pateikusi 48 prašymus.“

8. Iš Ministerijos 2020-06-17 raštu Seimo kontrolierei pateiktos informacijos, paaiškinimų nustatyta, kad Ministerija 2020-04-30 gavo tris Pareiškėjos prašymus: „1) pateikti informaciją apie dukros išvykimą, 2) pateikti socialinio būsto nuomos skaičiavimus, kuriais vadovaujantis 2018 m. ji neteko teisės į socialinio būsto nuomą ir 3) prašymas dėl socialinio būsto nuomos kainos nustatymo [...]“. Vadovaujantis VAĮ 14 straipsnio 8 dalimi, Pareiškėjos prašymai buvo persiųsti Savivaldybei.

9. Iš LRV atstovo 2020-06-17 raštu Seimo kontrolierei pateiktos informacijos, paaiškinimų nustatyta:

9.1. LRV atstovas 2020-01-24 raštu Nr. S1-23(5-28) pateikė Pareiškėjai atsakymą į jos 2019-12-30, 2020-01-03 ir 2020-01-05 prašymus, be kita ko, aktualiais šio skundo tyrimo klausimais pažymėdamas:

Aprašo-1 59 punkto „nuostata pažodžiui atkartoja PPI 21 straipsnio 15 punkto nuostatą [...]“, „PPI yra specialus teisės taikymo aktas VAĮ atžvilgiu, todėl esant dviejų vienodos galios teisės aktų konkurencijai (pvz., atitinkamų prašymų nagrinėjimui taikytinos normos), vadovaujantis bendrosiomis teisės taikymo ir aiškinimo taisyklėmis turi būti taikomos specialaus teisės akto (nagrinėjamu atveju – PPI) nuostatos“;

9.2. LRV atstovas 2020-02-10 raštu Nr. (5.28)S1-39 pateikė Pareiškėjai atsakymą į jos 2020-01-23 prašymą, be kita ko, aktualiais šio skundo tyrimo klausimais pažymėdamas:

Savivaldybės taryba Tarybos sprendimu-2 patvirtinto Aprašo-2 6 ir 7 punktuose „nustatė atvejus, kada socialinio būsto mokestis yra mažinamas ar iš viso nuo jo atleidžiama. Įvertinus nustatytą reglamentavimą, prieštaravimų Įstatymo 21 straipsniui nenustatyta (Tarybos sprendimą-2 priėmė kompetentingas viešojo administravimo subjektas – Savivaldybės taryba, Tarybos sprendimas-2 išpildo imperatyvias Įstatymo 21 straipsnio 2 dalies nuostatas).“

„Informuojame, jog, atliekant išankstinę Tarybos sprendimo-2 projekto patikrą, kitų sprendimo nuostatų prieštaravimų aukštesnės galios teisės aktams taip pat nebuvo nustatyta“;

9.3. „papildomų sprendimų aukščiau nurodytais klausimais priimta nebuvo, nes tam nebuvo ir šiuo metu nėra nustatyta pagrindo. Aukštesnės galios reglamentavimas, susijęs su Pareiškėjos keliamais klausimais, nebuvo keistas, o vykdant tiek išankstinę, tiek paskesnę patikrą, buvo

tikrinami ir Pareiškėjos prašymuose minimų sprendimų ar sprendimų projektų atitiktis prašymuose nurodytų teisės aktų atžvilgiu.“

10. Pareiškėja šio tyrimo metu papildomai:

10.1. pateikė Savivaldybės 2020-05-13 atsakymą į Pareiškėjos 2020-05-07 prašymą dėl informacijos ir duomenų suteikimo, kuriame, be kita ko, pažymėta: „informuojame, kad Jūsų rašte nurodytos Komisijos posėdžių garso įrašai nėra daromi, todėl tokio įrašo pateikti Jums neturime galimybės.

Iš Jūsų rašto turinio nėra aišku, apie kokius matematinius skaičiavimus kalbama rašte, Savivaldybės Atsakyme-1 Jums buvo pateikta išsami informacija, todėl pakartotinai šios informacijos teikti neturime pagrindo.

Kitoje Jūsų rašto dalyje turinys nėra aiškus, todėl į juos atsakyti neturime galimybės“;

10.2. pateikdama Ukmergės rajono savivaldybės mero (toliau citatose ir tekste vadinama – Meras) 2019-12-10 ieškinio pareiškimą dėl Pareiškėjos iškeldinimo iš Savivaldybės būsto (rašta Nr. (6R1)18-5105), paprašė Seimo kontrolierės „ištirti Mero elgesio teisėtumą, kuris akivaizdžiai prieštarauja jo duotai priesaikai [...], tuo pagrindu prašau kreiptis į teismą, kad teismas pasisakytų, ar meras šurkščiau pažeidė savo priesaiką, vietos savivaldos principus ir mano teises ir laisves (spręs jis kur, kas ir kada, kiek laiko turi gyventi – dievas. Vergais visus mato)“;

10.3. pateikė Vilniaus regiono apylinkės teismo 2020-06-22 sprendimą civilinėje byloje Nr. e2-1014-759/2020 (neįsiteisėjusį), kuriuo nuspręsta: „Iškeldinti Pareiškėją [...] su visu jai priklausančiu turtu iš ieškovei Savivaldybei priklausančių nuomojamų patalpų – socialinio būsto [...], pasibaigus terminuotai nuomos sutarčiai, suteikiant jai teisę išsinuomoti kitą gyvenamąją patalpą – socialinį būstą. [...]“

Tyrimui reikšmingos Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatos

11. Įstatymai

11.1. *Vietos savivaldos įstatyme* nustatyta:

11.1.1. 4 *straipsnis* – „Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra: [...] 6) *savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo*. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus; [...] 10) *veiklos skaidrumo*. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla turi būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma; [...] 13) *žmogaus teisių ir laisvių užtikrinimo ir gerbimo*. Savivaldybės institucijų ar valstybės tarnautojų priimami sprendimai turi nepažeisti žmogaus orumo, jo teisių ir laisvių, lygių galimybių; [...]“

11.1.2. 6 *straipsnis* – viena iš savivaldybių savarankiškų funkcijų yra: „15) paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti teikimas Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo nustatyta tvarka.“

11.1.3. 16 *straipsnis* – „2. Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija: [...] 31) sprendimų dėl savivaldybės būsto ir socialinio būsto fondo sudarymo (statybos, pirkimo ir t. t.) tvarkos, būsto suteikimo tvarkos ir nuomos mokesčio dydžio priėmimas, kitų sprendimų, numatytų Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatyme, priėmimas; [...]“

11.2. *Viešojo administravimo įstatyme* (VAĮ) nustatyta:

11.2.1. 3 *straipsnis* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) *įstatymo viršenybės*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; [...] 13) *išsamumo*. Šis principas reiškia,

kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.“

11.2.2. *14 straipsnis* – „1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė. [...]. 5. Prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo sprendimu gali būti nenagrinėjamas: [...] 4) jeigu paaiškėja, kad tuo pačiu klausimu atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi, arba kitas kompetentingas viešojo administravimo subjektas ir asmuo nepateikia naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą; [...].“

11.3. *Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo (Įstatymas) 21 straipsnyje* nustatyta:

„1. Savivaldybės taryba, vadovaudamasi Vyriausybės patvirtinta Savivaldybės būsto, socialinio būsto nuomos mokesčių ir būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos dydžio apskaičiavimo metodika, nustato socialinio būsto nuomos mokesčio dydį. 2. Savivaldybės taryba savivaldybės biudžeto sąskaita privalo sumažinti socialinio būsto nuomos mokesčių arba atleisti nuo šio mokesčio, jeigu asmens (šeimos atveju – visų šeimos narių) vertinamos pajamos, tenkančios vienam asmeniui (šeimos atveju – vienam šeimos nariui) per mėnesį, neviršija 1,5 VRP dydžio, jeigu savivaldybės taryba nenustato didesnės vertinamų pajamų, tenkančių vienam asmeniui (šeimos atveju – vienam šeimos nariui) per mėnesį, ribos.“

11.4. *Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (PPI) 21 straipsnyje* nustatyta:

„1. Socialinė pašalpa skiriama 3 mėnesiams nuo prašymo-paraiškos pateikimo mėnesio pirmos dienos, jeigu kreipimosi ir sprendimo priėmimo metu bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į šią pašalpą. [...]. 15. Prašymą-paraišką pateikęs asmuo apie priimtą sprendimą dėl piniginės socialinės paramos skyrimo ar neskyrimo yra informuojamas asmens prašyme-paraiškoje nurodytu informavimo būdu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Jeigu piniginė socialinė parama neskiama, nurodoma neskyrimo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarka. Pateikti dokumentai grąžinami prašymą-paraišką pateikusiam asmeniui, o jo byloje paliekamos šių dokumentų kopijos. [...].“

12. Kiti teisės aktai

12.1. *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintose Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse* (toliau vadinama – Prašymų nagrinėjimo taisyklės) nustatyta:

12.1.1. „36. Prašymą nagrinėjusi institucija, pati pastebėjusi ar gavusi pagrįstą asmens kreipimąsi dėl atsakyme esančių spausdinimo, skaičiavimo ar faktinių duomenų klaidų, ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo klaidos paaiškėjimo arba asmens kreipimosi dienos jas ištaiso ir pateikia asmeniui ištaisyta atsakymą arba praneša jam, kodėl klaidos nebuvo taisomos.“

12.1.2. „35. Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: [...] 5.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; 35.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; 35.4. į kitus prašymus – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.“

12.2. *Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2018-10-25 sprendimu Nr. 7-238 patvirtinto Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams teikimo Ukmergės rajono savivaldybėje tvarkos aprašo* (Tarybos sprendimas-1, Aprašas-1) 59 punkte nustatyta:

„59. Prašymą-paraišką pateikęs asmuo apie priimtą sprendimą dėl socialinės pašalpos skyrimo ar neskyrimo yra informuojamas asmens prašyme-paraiškoje nurodytu informavimo būdu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Jeigu socialinė pašalpa neskiriama, nurodoma neskyrimo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarka. Pateikti dokumentai gražinami prašymą-paraišką pateikusiam asmeniui, o byloje paliekamos šių dokumentų kopijos.“

12.3. *Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2019-12-19 sprendimu Nr. 7-212 patvirtintame Ukmergės rajono savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos mokesčių dydžių apskaičiavimo, surinkimo ir panaudojimo tvarkos apraše* (Tarybos sprendimas-2, Aprašas-2) nustatyta:

12.3.1. „6. Savivaldybės taryba savivaldybės biudžeto sąskaita sumažina socialinio būsto nuomos mokesčių, jeigu asmens (šeimos atveju – visų šeimos narių) vertinamos pajamos, tenkančios vienam asmeniui (šeimos atveju – vienam šeimos nariui), per mėnesį neviršija 1,5 valstybės remiamų pajamų dydžio (toliau – VRP): 6.1. jeigu asmens (šeimos atveju – visų šeimos narių) vertinamos pajamos, tenkančios vienam asmeniui (šeimos atveju – vienam šeimos nariui), per mėnesį neviršija 1,5 VRP dydžio socialinio būsto nuomos mokesčio mažinamas 10 proc.; 6.2. jeigu asmens (šeimos atveju – visų šeimos narių) vertinamos pajamos, tenkančios vienam asmeniui (šeimos atveju – vienam šeimos nariui), per mėnesį neviršija 1 VRP dydžio socialinio būsto nuomos mokesčio mažinamas 20 proc.“

12.3.2. „7. Savivaldybės taryba savivaldybės biudžeto sąskaita atleidžia nuo socialinio būsto nuomos mokesčio, jeigu asmens (šeimos atveju – visų šeimos narių) vertinamos pajamos, tenkančios vienam asmeniui (šeimos atveju – vienam šeimos nariui) per mėnesį, neviršija 1 VRP dydžio ir jei jie yra: 7.1. asmenys, kuriems nustatytas 0–25 procentų darbingumo lygis ir šeimos, kuriose yra tokių asmenų; 7.2. šeimos, auginančios penkis ir daugiau vaikų ir (ar) vaikų, kuriems nustatyta nuolatinė globa; 7.3. asmenys (šeimos), sulaukę senatvės pensijos amžiaus, kuriems (šeimos atveju – vienam iš šeimos narių) nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis ir šeimoje nėra darbingo amžiaus asmenų.“

Tyrimui reikšminga Konstitucinio Teismo ir kitų teismų praktika

13. *Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2015-05-26 nutarimas* – „2. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją Lietuvos valstybė yra socialiai orientuota. Valstybės socialinė orientacija atsispindi įvairiose Konstitucijos nuostatose, kuriomis įtvirtintos žmogaus ekonominės, socialinės ir kultūrinės teisės, taip pat pilietinės ir politinės teisės, visuomenės ir valstybės santykiai, socialinės paramos ir socialinės apsaugos pagrindai, Tautos ūkio organizavimo ir reguliavimo principai, valstybės institucijų organizavimo ir veiklos pagrindai ir kt. (*inter alia* 2004-03-05, 2012-02-06 nutarimai). Socialiai orientuota valstybė turi konstitucinę priedermę ir privalo prisiiinti tam tikrų įsipareigojimų vykdymo našta. [...]. ***Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad valstybė turi kurti tokią socialinio aprūpinimo sistemą, kuri padėtų išlaikyti asmens orumą atitinkančias gyvenimo sąlygas, o prireikus suteiktų asmeniui būtiną socialinę pagalbą*** (*inter alia* 2007-09-26, 2014-07-03 nutarimai). Aiškindamas Konstitucijos 21 straipsnio nuostatą, kuriomis įtvirtinta žmogaus orumo apsauga ir gynimas, Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad orumas yra neatimama žmogaus, kaip didžiausios socialinės vertybės, savybė; kiekvienas visuomenės narys turi prigimtinių orumą; tai, kad įstatymų leidėjas, reguliuodamas su žmogaus teisių ir laisvių įgyvendinimu susijusius santykius, turi garantuoti deramą jų apsaugą, yra viena iš žmogaus orumo, kaip konstitucinės vertybės, užtikrinimo prielaidų (2004-12-29, 2009-09-02 nutarimai). Taigi ***Konstitucijos 52 straipsnyje įtvirtintos valstybės pareigos teikti socialinę paramą įstatymų nustatytais atvejais negalima aiškinti atsietai inter alia nuo Konstitucijos 21 straipsnyje įtvirtintos valstybės priedermės saugoti ir ginti žmogaus orumą***. Nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina, kad ***Konstitucijos 21 straipsnyje įtvirtintas žmogaus orumo, kaip ypatingos konstitucinės vertybės, apsaugos ir gynimo***

imperatyvas ir valstybės socialinė orientacija lemia valstybės pareigą, atsižvelgiant į valstybės ir visuomenės išgales, padėti būsto neturintiems asmenims, kurie negali juo apsirūpinti iš darbo ir (ar) kitokių pajamų, apsirūpinti bent minimalius socialiai priimtinius jų poreikius atitinkančiu būstu. Reguluodamas socialinės paramos tokiems asmenims apsirūpinant būstu santykius, įstatymų leidėjas turi plačią diskreciją pasirinkti šios paramos teikimo formas, *inter alia* gali numatyti finansinę paramą būstui įsigyti arba išsinuomoti, valstybei priklausančio arba jos nuomojamo būsto suteikimą ir kt. Pabrėžtina, kad valstybės socialinė orientacija suponuoja įstatymų leidėjo pareigą, reguliuojant šiuos santykius, sudaryti prielaidas atsižvelgti ir į socialiai jautriausių asmenų grupių, kurioms reikalinga ypatinga socialinė pagalba, poreikius. [...] būtina paisyti Konstitucijos normų ir principų, *inter alia* jos 21 straipsnyje įtvirtintos valstybės priedermės saugoti ir ginti žmogaus orumą, konstitucinio teisinės valstybės principo (*inter alia* konstitucinių teisingumo, proporcingumo reikalavimų), lemiančių tai, kad tokios *paramos teikimas neturėtų būti nutraukiamas, jeigu asmuo (šeima) negali apsirūpinti kitu bent minimalius socialiai priimtinius jo (jos) poreikius atitinkančiu būstu.* [...].“

14. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika:

14.1. 2014-05-28 *nutartis administracinėje byloje Nr. A261-610/2014* – „[...] viešojo administravimo subjektas, bet kokiu būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatyta būdu. Tačiau tai nereiškia, kad VAI, kitų šiam ginčui aktualių teisės aktų taikymo požiūriu atsakovas privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į juos asmenys [...].“

14.2. 2016-02-22 *nutartis 2016-02-22 administracinėje byloje Nr. A-1150-520/2016* – „[...] atsakovas savo kompetencijos ribose įvykdė pareigą ir pateikė pareiškėjui tinkamą atsakymą, o tai, kad pareiškėjo netenkina skundžiamame atsakyme išdėstytos faktinės aplinkybės ir argumentai, nėra pagrindas pripažinti, jog pats atsakymas yra nemotyvuotas ir neteisėtas bei neatitinkantis Viešojo administravimo įstatymo nuostatų. [...].“

Tyrimo išvados

15. Apibendrinus Pareiškėjos skunde bei tyrimo metu pateiktuose skundo papildymo raštuose (dokumentuose) Seimo kontrolieriui nurodytas aplinkybes, konstatuotina:

15.1. Pareiškėja skundžiasi tuo, kad:

15.1.1. Savivaldybė netinkamai išnagrinėjo jos 2020-04-13 Prašymą-1 (dėl „apskaičiavimų remiantis kuriais buvo nuspręsta, kad aš praradau teisę į Būsto nuomą“), kad 2020-04-22 Atsakyme-2 nepateikė skaičiavimų, nepagrįstai nurodė, jog Pareiškėjos dukra yra išvykusi į užsienį (pažymos 2 paragrafas ir 3.1 punktas);

15.1.2. Tarybos sprendimas-1 ir Aprašas-1 bei Tarybos sprendimas-2 ir Aprašas-2 neatitinka įstatymų reikalavimų („Dėl Aprašo-1 ir Aprašo-2 pakeitimo Pareiškėja nesikreipė į Savivaldybę“; pažymos 3.2 ir 7.5 punktai);

15.1.3. Meras pateikė teismui ieškinio pareiškimą dėl Pareiškėjos iškeldinimo ir Būsto (pažymos 10.2 punktas);

15.2. Pareiškėja šio skundo tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateikė papildomą informaciją, neskūsdama konkrečių Savivaldybės pareigūnų veiksmų:

15.2.1. dėl 2020-04-30 Prašymo-2 Savivaldybei ir Ministerijai (dėl informavimo apie tai, „kur yra išvykusi mano dukra, Y. Kada ji išvyko ir kur?“) pateikimo (pažymos 4.4 punktas);

15.2.2. dėl Savivaldybės 2020-05-13 atsakymo į Pareiškėjos 2020-05-07 prašymą dėl informacijos ir duomenų suteikimo (pažymos 10.1 punktas).

16. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatyme (toliau vadinama – SKĮ) nustatyta: Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip

pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje, Seimo kontrolieriai netiria teismų teisėjų veiklos, savivaldybių tarybų (kaip kolegialių institucijų) veiklos, netikrina teismų priimtų sprendimų, nuosprendžių ir nutarčių pagrįstumo ir teisėtumo (12 straipsnio 1, 2 ir 4 dalys), jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja, kad skunde (jo dalyje) nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai, kad skundas (jo dalis) tuo pačiu klausimu yra buvo išnagrinėtas arba yra nagrinėjamas teisme, skundo tyrimas nutraukiamas. Jeigu pareiškėjas piktnaudžiauja teise kreiptis į Seimo kontrolierių, Seimo kontrolieriaus sprendimu susirašinėjimas su tokiu pareiškėju gali būti nutrauktas (17 straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktai, 3 ir 4 dalys).

Kaip buvo nurodyta pirmiau, Seimo kontrolierė dėl ankstesnio Pareiškėjos skundo prieš Savivaldybę (registracijos Nr. 4D-2020/2-294) 2020-03-16, vadovaudamasi SKĮ reikalavimais, rašte konstatavo, kad Pareiškėja „*kelia klausimus, susijusius su Savivaldybės jai nuomotu Būstu, kurio nuomos santykiai (civiliniai santykiai) yra pasibaigę ir nepriskirtini viešojo administravimo sričiai*“, „*ginčas dėl Pareiškėjos iškeldinimo iš Būsto yra sprendžiamas teisme*“, bei informavo apie Seimo kontrolierės priimtą sprendimą *dėl susirašinėjimo su Pareiškėja nutraukimo* (pažymos 5 paragrafas).

Seimo kontrolierė, atsižvelgdama į pirmiau šioje skundo tyrimo dalyje nurodytas aplinkybes, į tai, kad šio tyrimo metu Pareiškėja ne kartą teikė skundo papildymo raštus, nurodydama Savivaldybės veiklos aplinkybes:

16.1. kurių tyrimas pagal SKĮ nepriklauso Seimo kontrolierės kompetencijai, pvz., dėl Savivaldybės tarybos veiklos – priimtų sprendimų (pažymos 15.1.2 papunktis), dėl Mero veiksmų, pateikiant ieškinio pareiškimą teismui (teisme nagrinėjama civilinė byla Nr. e2-1014-759/2020, kurios metu ir vertinamas ieškinio pareiškimo pagrįstumas; Seimo kontrolieriai nagrinėja viešojo administravimo, t. y., ne civilinius teisinius Būsto nuomos klausimus, dėl kurių susirašinėjimas su Pareiškėja yra nutrauktas; pažymos 5 paragrafas, 10.3 punktas ir 15.1.3 papunktis);

16.2. kuriomis nesiskundė Seimo kontrolieriui, t. y., nenurodė, kokiais konkrečiais Savivaldybės pareigūnų veiksmais (neveikimu) galimai buvo pažeistos jos teisės (dėl 2020-04-30 Prašymo-2 nagrinėjimo, dėl Savivaldybės 2020-05-13 atsakymo į Pareiškėjos 2020-05-07 prašymą; pažymos 15.2 punktas), –

pažymi, kad Pareiškėjos šio tyrimo metu papildomai nurodytų aplinkybių (pažymos 16.1 punktas) tyrimas yra nutrauktinas, t. y., toliau, šio tyrimo metu, SKĮ nustatyta tvarka bus nagrinėjama Savivaldybės pareigūnų veikla (neveikimas), nurodyta tik pažymos 15.1.1 papunktyje.

17. Vadovaujantis:

17.1. Vietos savivaldos įstatymu (pažymos 11.1 punktas) – Savivaldybės veikla įgyvendinant Įstatymą ir teikiant paramą būstui įsigyti arba išsinuomoti, nagrinėjant Prašymą-1 turėjo būti grindžiama savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo, veiklos skaidrumo, žmogaus teisių ir laisvių užtikrinimo ir gerbimo bei kt. principų reikalavimais (Savivaldybės veikla ir visais jos veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų bei kitų teisės aktų reikalavimus, turi būti sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus asmeniui rūpimais klausimais, priimami sprendimai turi nepažeisti žmogaus orumo, jo teisių ir laisvių);

17.2. VAI (pažymos 11.2 punktas), Prašymų nagrinėjimo taisyklėmis (pažymos 12.1 punktas):

17.2.1. Prašymas-1 turėjo būti išnagrinėtas pagal jo turinį ir vadovaujantis išsamumo principo reikalavimais arba atsisakyta jį nagrinėti VAI 14 straipsnio 5 dalyje nurodytais pagrindais;

17.2.2. Prašymas-1 galėjo būti nenagrinėjamas VAI 14 straipsnio 5 dalies 4 punkto pagrindu tuo atveju, jeigu Savivaldybė tuo pačiu klausimu jau buvo pateikusi Pareiškėjai atsakymą ir Pareiškėja nepateikė naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio Savivaldybės atsakymo pagrįstumu;

17.2.3. Prašymo-1 klaida dėl netikslaus teisės akto nurodymo turėjo būti ištaisyta, gavus informaciją iš Seimo kontrolierės, ir Pareiškėjai pateiktas ištaisytas Atsakymas-2.

18. ***Nagrinėjamu atveju Savivaldybės pareigūnai*** Prašymą-1 išnagrinėjo teisės aktuose nustatyta tvarka (pažymos 4.1–4.3 punktai, 7 paragrafas):

18.1. pateikė Pareiškėjai Prašymo-1 turinį atitinkantį motyvuotą VAI reikalavimais Atsakymą-2 dėl Prašymo-1 kartotinio nenagrinėjimo, pagrįstai nurodydami Atsakymą-1, kuriame Pareiškėjai buvo pateikti paaiškinimai dėl „apskaičiavimų, remiantis kuriais buvo nuspręsta, kad aš praradau teisę į Būsto nuomą“ (be to, Būsto nuomos nutraukimo pagrįstumo ir teisėtumo klausimai nustatyta tvarka nagrinėjami teisme);

18.2. nei Atsakyme-1, nei Atsakyme-2 neteigė, kad Pareiškėjos dukra yra išvykusi į užsienį;

18.3. šio tyrimo metu, atsižvelgę į Seimo kontrolierės tarpininkavimą (pažymos 6.1 punktas), nustatyta tvarka patikslino Atsakymą-2 ir pateikė Pareiškėjai Atsakymą-3, kuriame paaiškino, kad, „atsakant į Jūsų Aprašymą-1, Atsakyme-2 įsivėlė rašymo klaida. Rašte neteisingai nurodytas VAI straipsnis“.

19. Vadovaujantis SKĮ 17 straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktais, 4 dalimi, 22 straipsnio 3 dalimi („Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais“), apibendrinus šio tyrimo išvadas (Pareiškėja papildomai šio tyrimo metu nurodė Savivaldybės veiklos aplinkybes, kurių tyrimas pagal SKĮ nepriklauso Seimo kontrolierės kompetencijai ir kurios nagrinėjamos teisme; ***Savivaldybės pareigūnai šio tyrimo metu ištaisė Seimo kontrolierės nustatytus Atsakymo-2 trūkumus***; pažymos 16.1 punktas ir 18 paragrafas) bei SKĮ 22 straipsnio 3 dalimi, darytina išvada, kad Pareiškėjos skundo dėl Savivaldybės pareigūnų veiklos (neveikimo) ***tyrimas nutrauktinas***.

20. Kartu Seimo kontrolierė atkreipia ***Savivaldybės pareigūnų dėmesį*** į tai, kad:

20.1. Savivaldybės 2020-05-13 atsakymas į Pareiškėjos 2020-05-07 prašymą (pažymos 10.1 punktas) nepagrįstai nemotyvuotas VAI ir kitų teisės aktų nuostatomis;

20.2. atsižvelgus į Konstitucinio Teismo praktiką („***paramos teikimas neturėtų būti nutraukiamas***, jeigu asmuo (šeima) negali apsirūpinti kitu bent minimalius socialiai priimtinus jo (jos) poreikius atitinkančiu būstu“; pažymos 13 paragrafas), būtina tinkamai įgyvendinti Įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus dėl paramos būstui išsinuomoti teikimo Pareiškėjai (nutraukus Būsto nuomos sutartį, nustatyta tvarka ją išskeldinus iš Būsto).

21. ***Seimo kontrolierė taip pat atkreipia Pareiškėjos dėmesį tai, kad:***

21.1. Seimo kontrolierė neturi teisinio pagrindo nesutikti su kompetentingos institucijos – LRV atstovo – vertinimu, kad Tarybos sprendimo-1, Aprašo-1 bei Tarybos sprendimo-2, Aprašo-2 nuostatos neprieštarauja aukštesnės galios teisės aktams (pažymos 9 paragrafas);

21.2. Savivaldybė pateikė Pareiškėjai atsakymą (Atsakymas-4) į šio tyrimo metu pateiktus tris papildomus jos prašymus Savivaldybei (pažymos 7.1 ir 7.2 punktai);

21.3. atsižvelgus į teismų praktiką (pažymos 14 paragrafas), į tai, kad Pareiškėja teikia daug ir pasikartojančių prašymų Savivaldybei (pažymos 7.8 punktas), nėra pagrindo teigti, kad Savivaldybės pareigūnai teisės aktų požiūriu turi veikti taip, kaip to prašo Pareiškėja; tai, kad Pareiškėjos netenkina Savivaldybės atsakymuose išdėstytos faktinės aplinkybės ir argumentai, nėra pagrindas pripažinti, jog patys Savivaldybės atsakymai yra nemotyvuoti, neteisėti, neatitinkantys VAI nuostatų;

21.4. ***Seimo kontrolierės 2020-03-16 sprendimas dėl susirašinėjimo su Pareiškėja Savivaldybės veiklos civiliniais teisiniais klausimais (t. y., susijusiais su socialinio, savivaldybės būsto nuoma) nutraukimo lieka nepakeistas, t. y., ateityje Pareiškėjos skundai pirmiau nurodytais klausimais nebus nagrinėjami*** (ginčai, kylantys iš civilinių teisinių santykių nagrinėtini teisės aktuose nustatyta tvarka teisme).

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

22. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, nusprendžia X skundo dėl Ukmergės rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiklos (neveikimo) tyrimą nutraukti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

23. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 ir 21 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė *Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktoriui* rekomenduoja:

23.1. tuo atveju, jeigu Pareiškėja negali apsirūpinti bent minimalius socialiai priimtinus jos poreikius atitinkančiu būstu (nutraukus Būsto nuomos sutartį, nustatyta tvarka ją išskeldinus iš Būsto), nenutraukti paramos būstui išsinuomoti jai teikimo įstatymų teisės aktuose nustatyta tvarka;

23.2. informuoti, kokių vidaus administravimo priemonių buvo imtasi, kad ateityje Savivaldybės atsakymai į asmenų prašymus visais atvejais atitiktų VAI reikalavimus, t. y., būtų motyvuoti ne tik faktinėmis aplinkybėmis, bet ir teisės aktų nuostatomis.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y., ne vėliau kaip per 30 dienų nuo rekomendacijos gavimo dienos.

Seimo kontrolierę Mildą Vainiutę pavaduojantis
Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas